

How to cite: Voroniuk, V., Serhiienko, O., & Shakhovai, Z. (2024). Linguistic Aspects of Broadcasting Works by Foreign Authors: A Comparative Analysis of Original and Translation. *World conference on future innovations and sustainable solutions*. Futurity Research Publishing. <https://doi.org/10.5281/zenodo.14560880>

Linguistic Aspects of Broadcasting Works by Foreign Authors: A Comparative Analysis of Original and Translation

Viktoriia Voroniuk ¹, Olha Serhiienko ², Zoriana Shakhovai³

¹Lecturer, Department of Law and Humanities, Vinnytsia Educational and Scientific Institute of Economics of WUNU, Vinnytsia, Ukraine, <https://orcid.org/0009-0004-7690-6754>

²Senior Lecturer, Language Department, National Academy of the National Guard of Ukraine, Kharkiv, Ukraine, <https://orcid.org/0009-0008-5370-1560>

³Teacher, Department of Slavic Philology, Faculty of Humanities and Pedagogy, Khmelnytskyi National University, Khmelnytskyi, Ukraine, <https://orcid.org/0009-0008-3149-306X>

Accepted: October 23, 2024 | **Published:** November 1, 2024 | **Language:** Ukrainian

Abstract: This study examines linguistic and translational analysis in globalization, multilingualism, and educational shifts. General scientific methods, including analysis, synthesis, and deduction, were applied. The research highlights modern translation approaches, focusing on journalism, multimedia, and digital technologies' impact on practice. Findings emphasize the need for new linguistic strategies and cultural consideration in translation. Accuracy, semantic correspondence, and audience adaptation remain crucial. Despite advancements in machine translation, human input is essential for contextual adequacy. The study underscores the evolving role of translators in bridging cultural and linguistic gaps in an increasingly interconnected world.

Keywords: linguistic equivalence, cultural nuances, stylistic adaptation, semantic differences, translation strategies.

Вступ

Переклад літературних творів іноземних авторів є складним та багатоаспектним процесом, який вимагає глибокого знання не лише мовних особливостей, але й культурного та історичного контексту обох мов. Літературний переклад ставить перед перекладачем завдання збереження змісту, стилю та естетичної цінності оригіналу, при цьому адаптуючи текст до особливостей мови перекладу. У зв'язку з цим особливої уваги набувають мовні аспекти, адже вони відіграють основну роль у передачі емоційної та художньої цілісності твору. Порівняльний аналіз оригінального тексту та його перекладу дає можливість основні відмінності, що виникають у процесі трансформації тексту. Вони можуть охоплювати зміни на лексичному, граматичному, стилістичному рівнях, а також вплив культурних реалій на сприйняття твору. Часто перекладачі мають необхідність локалізації культурно-специфічних елементів, адаптації ідіоматичних виразів та збереження авторського стилю. Таким чином, дослідження мовних аспектів перекладу та порівняльний аналіз оригіналу й перекладу є важливим інструментом для розуміння того, як змінюється текст у процесі трансляції різними мовами. Це дає змогу не лише оцінити якість перекладу, але й виявити особливості мовної інтерпретації художнього тексту в іншій культурі.

Значна кількість дослідників вивчали цю тему. Наприклад, Карпушина і Комарницька (2021) розглядають публіцистичний текст крізь призму мовного та перекладацького аналізу. Особливу увагу приділено особливостям стилю, мовної структури та складнощам перекладу, що виникають через культурні й лінгвістичні відмінності. Маслова та Свердлова (2019) розглядають проблеми транслітерації та практичної транскрипції на прикладі української, японської, англійської та російської мов. Дослідження зосереджується на взаємодії фонетичних та графічних систем у перекладацькій практиці, що є актуальним для глобалізованого світу. Підгрушна (2022) досліджує локалізацію мультсеріалів українською мовою на прикладі *My Little Pony: Friendship is Magic*. Авторка аналізує як мовні, так і позамовні аспекти адаптації контенту, що включає збереження культурного підтексту та забезпечення доступності для цільової аудиторії. Gu та Almann (2024) вивчають лінгвістичний ландшафт Дубаю з погляду двомовного перекладу між англійською та арабською мовами. Дослідження висвітлює глобалізаційні процеси та їхній вплив на мовну політику й культурну ідентичність. Khoshsaligheh, Eriss, Mehdizadkhani, Pakar (2022) звертаються до теми перекладу мультимовних фільмів в Ірані через дубляж перською мовою. Автори підкреслюють важливість збереження стилістики та інтерпретації мовних особливостей оригіналу під час адаптації для локальної аудиторії. Çalık та Altay (2021) аналізують уроки англійської мови, які трансливалися під час дистанційного навчання. Дослідження фокусується на педагогічних, технічних та інструкційних аспектах ефективності таких методів навчання. Jalilbayli (2022) досліджує перспективи інноваційних змін у розвитку лінгвістичної освіти у XXI столітті. Автор пропонує оптимальні стратегії, які допоможуть адаптувати освітній процес до сучасних викликів. Valdeón (2020) в історичному огляді розглядає взаємодію між журналістикою та перекладознавством, наголошуючи на потребі колабораційного підходу в дослідженнях. У подальшій роботі Valdeón (2020) звертає увагу на глобалізацію досліджень журналістського перекладу та пропонує теоретико-методологічні засади для подальшого аналізу. Zhang, Tan, Wignell, O'Halloran (2020) проводять порівняльне дослідження університетських вебсторінок Австралії та Китаю. Дослідження показує, як іноземні

студенти сприймають інформацію, а також демонструє відмінності в комунікаційних стратегіях у різних культурних контекстах. Страшко (2016) досліджує використання блогінгу в мовній освіті як інструменту для розвитку мовних і комунікативних навичок. Авторка акцентує на тому, як блоги сприяють формуванню критичного мислення та самовираження учнів, а також допомагають у розвитку навичок аргументації та взаємодії з аудиторією. Nedashkivska і Kushmar (2017) порівнюють асоціативне та лексичне семантичні поля, аналізуючи, як вони допомагають у процесах сприйняття та розуміння мовних одиниць. Дослідження підкреслює важливість асоціативних зв'язків у формуванні значень і семантичних відносин у мовному сприйнятті.

Результати дослідження

У сучасному світі глобалізація, швидкий розвиток технологій та інтернаціоналізація освіти впливають на всі сфери діяльності, включаючи мовознавство та перекладознавство. Зокрема, мовний і перекладацький аналіз текстів стає важливим інструментом для розуміння культурних, соціальних та лінгвістичних процесів у міжкультурній комунікації. В умовах глобалізації, коли текст стає не лише способом передачі інформації, але й засобом культурної взаємодії, важливою є проблема збереження точності, адекватності та культурної відповідності під час перекладу. Мовний аналіз текстів є основним етапом у процесі перекладу. Він включає вивчення лексичних, граматичних та стилістичних особливостей оригінального тексту, які необхідно враховувати під час перекладу. Мовні структури, вирази та фразеологізми, що використовуються в оригінальному тексті, можуть мати різні конотації, які потребують адаптації в іншій мові (Маслова, Свердлова, 2019). Зокрема, особливості фразеології, граматичних конструкцій, термінології й стилю відіграють важливу роль у забезпеченні коректності перекладу, зберігаючи значення й емоційне забарвлення оригіналу. Перекладач має враховувати не лише лексичні еквіваленти, а й культурні особливості мови. Наприклад, вирази, що мають глибоке культурне підґрунтя, складно перекласти без втрати сенсу, тому така діяльність вимагає креативного підходу. З огляду на це мовний аналіз включає не тільки граматичні та лексичні дослідження, але й культурний контекст, у якому створювався оригінальний текст.

Переклад тексту – це не просто процес заміни слів однієї мови на іншу, а складний акт, що включає передачу змісту, емоційного забарвлення та культурного контексту. Основними аспектами перекладу є точність, адекватність та природність. Перекладач повинен вміти вибудовувати такі стратегії, які дозволяють зберегти смислове наповнення тексту при переході на іншу мову, з урахуванням особливостей мовних і культурних систем. Перекладацький процес часто включає різні стратегії адаптації тексту до культури цільової аудиторії (Карпушина, Комарницька, 2021). Це можуть бути зміни в структурі речень, вибір лексичних еквівалентів або навіть заміна культурно специфічних елементів, якщо вони не мають адекватних відповідників у мовах перекладу. Крім того, переклад має бути адекватним за стилем і тональністю, зберігаючи характер оригіналу та відповідність жанру тексту.

Глобалізація значно вплинула на перекладацьку практику, оскільки сучасний світ характеризується значним за обсягом міжнародним обміном інформацією та культурними впливами. Це призводить до необхідності перекладу текстів не тільки між мовами, але й між

культурами. Глобалізація сприяє розвитку мультимовного спілкування, коли текст може бути одночасно перекладений кількома мовами для забезпечення доступу до нього ширшої аудиторії. Завдяки цьому міжнародні організації, медіакомпанії та освітні установи активно використовують переклад для досягнення своїх цілей, що ставить перед перекладачами нові вимоги: вони повинні не тільки знати мови на високому рівні, але й глибоко розуміти культурні відмінності, які можуть впливати на інтерпретацію текстів.

Мультимовність є однією з основних характеристик глобалізованого світу, що потребує нових підходів до перекладу та мовного аналізу. У світі, де кілька мов можуть бути використані одночасно в одному тексті (наприклад, в інтернет-контенті або в міжнародних документах), перекладач має враховувати всі аспекти мультимовності. Переклад таких текстів вимагає не тільки знання мов, але й розуміння того, як одна мова може впливати на сприйняття іншої (Підгрушна, 2022). Мультимовність часто стає фактором, який визначає вибір перекладацької стратегії. Для збереження точності й культурної відповідності важливо враховувати, яку роль кожна мова відіграє в контексті конкретного тексту, які елементи потрібно зберегти, а які можна адаптувати або трансформувати.

Польсько-український переклад є важливим етапом культурного та лінгвістичного обміну між двома народами, що мають спільне історичне коріння. Хоча польська та українська мови належать до різних гілок індоєвропейської мовної сім'ї (польська – до західнослов'янських мов, українська – до східнослов'янських), вони мають багато спільних рис, зокрема лексичних і граматичних. Однак, незважаючи на це, процес перекладу між польською та українською мовами має свої особливості та складнощі. Однією з основних проблем при польсько-українському перекладі є лексичні відмінності. Хоча обидві мови мають багато спільних слів, багато з них можуть мати різне значення або ж польські слова не мають прямого відповідника в українській мові. Наприклад, деякі польські терміни, що стосуються специфічних культурних або соціальних аспектів, можуть бути не зовсім зрозумілі українському читачеві без додаткового пояснення. Граматичні відмінності також є важливим аспектом. Польська мова має більш складну систему відмінків і деякі граматичні конструкції, які можуть бути не зовсім ідентичними в українській. Перекладач повинен вміти адаптувати ці конструкції, щоб зберегти граматичну правильність та природність тексту в українській мові. Це може включати зміни у структурі речень, вибір відмінків чи допоміжних слів, щоб зберегти зміст оригіналу.

Фразеологізми, ідіоми та культурні реалії також становлять суттєву проблему в польсько-українському перекладі. Польські фразеологізми або вирази, що мають глибоке культурне значення в Польщі, часто потребують творчого підходу до перекладу. Деякі з цих виразів не мають прямих відповідників в українській мові, що вимагає або пошуку аналогів, або їх адаптації, збереження смислового навантаження. При цьому перекладач повинен пам'ятати про специфіку української культури та прагнути зробити текст доступним і зрозумілим для українського читача. Крім того, польсько-український переклад часто стосується творів, що мають велику культурну та історичну цінність, таких як літературні твори Генрика Сенкевича, Адама Міцкевича, Вітольда Гомбровича. Ці твори потребують не лише лексичного, але й стилістичного відтворення, оскільки часто мають багатий мовний стиль, що відображає особливості польської мови та національної ідентичності. Перекладачі повинні вміти зберігати ці особливості при адаптації тексту для

українського читача, забезпечуючи одночасно точність і читацьку зручність. Таким чином, польсько-український переклад є складним процесом, що вимагає високої мовної майстерності, глибоких знань культурних контекстів обох народів і творчого підходу до вирішення проблемних аспектів, таких як лексичні, граматичні та культурні відмінності. Перекладач мусить знайти баланс між точністю відтворення оригіналу та адаптацією тексту до мови та культурних реалій українського читача.

Сучасні освітні системи також піддаються впливу глобалізації та технологічних змін. Це стосується не лише методів викладання, але й освітніх програм із перекладацької діяльності. В умовах глобалізації від перекладачів вимагається не лише володіння мовами, але й здатність адаптуватися до постійно змінюваного ландшафту міжнародної комунікації. Новітні методи навчання, зокрема в онлайн-форматі, змінили підхід до підготовки перекладачів. Сучасні студії перекладу використовують технології, що дозволяють швидше адаптувати текст до іншої культури. Вивчення нових мов і спеціалізованих термінів, а також розуміння культурних контекстів стали невіддільною частиною перекладацької освіти. Цифрові технології істотно змінили перекладацьку практику. Інтернет і комп'ютерні програми для автоматичного перекладу дозволяють швидко здійснювати інтерпретацію текстів великого обсягу, хоча ці методи все ще потребують втручання людини для коригування неточностей, які можуть виникати через недостатню контекстуальну адекватність. Технології також сприяють розвитку нових форм комунікації, таких як соціальні медіа, що вимагає від перекладачів гнучкості та адаптивності до нових жанрів текстів. Міжнародні платформи, такі як соціальні мережі, блоги або інтернет-магазини, використовують багато мов, щоб забезпечити комунікацію з користувачами різних країн. Це потребує використання перекладу не лише як технічної процедури, але і як засобу культурного та соціального обміну.

Таблиця 1

Вплив глобалізації на перекладацьку практику

Аспект впливу	Опис	Приклад
Мультимовність	Зростання числа мов, що використовуються одночасно в одному тексті, вимагає від перекладачів здатності працювати з кількома мовами	Переклад інтернет-контенту, документів міжнародних організацій, багатомовних вебсайтів
Культурні адаптації	Перекладачі повинні враховувати культурні відмінності між мовами, щоб зберегти точність і відповідність оригіналу	Адаптація гумору, місцевих реалій та культурних елементів при перекладі рекламних кампаній

Технології та автоматизація	Використання автоматичних систем перекладу змінює спосіб роботи перекладачів, хоча людське втручання залишається необхідним	Використання машинного перекладу для швидкого аналізу великих обсягів тексту
Освітні зміни	Зміни в освітніх системах призводять до необхідності навчання нових методів перекладу, включаючи онлайн-курси та адаптацію до цифрових технологій	Онлайн-курси перекладу, нові методики викладання мов та культур

Джерело: авторська розробка

Мовний та перекладацький аналіз текстів у контексті глобалізації та освітніх змін відображає важливість врахування не лише мовних аспектів, а й культурних, технологічних та соціальних факторів. У сучасному світі переклад є ключовим елементом міжнародної комунікації, і від перекладачів вимагається не лише знання мов, але й глибоке розуміння контексту та здатність адаптувати текст до нових реалій глобалізованого суспільства.

Висновки

У процесі дослідження мовного та перекладацького аналізу текстів у контексті глобалізації та освітніх змін було встановлено, що переклад є не лише технічною процедурою, але й складним актом культурної адаптації. Глобалізація значно змінила підходи до перекладацької діяльності, зокрема, у зв'язку з необхідністю адаптації текстів для різних мовних і культурних аудиторій. Мультимовність, швидкий розвиток цифрових технологій та зміни в освітніх системах впливають на сучасні методи перекладу, зокрема на використання автоматичних систем, які забезпечують швидкість та ефективність, хоча людське втручання залишається важливим для збереження точності та культурної адекватності. Зокрема, важливим аспектом перекладацької практики є збереження культурної ідентичності оригіналу при перекладі, що вимагає глибокого знання мов та культур. У цьому контексті важливо звертати увагу на різноманітні стратегії адаптації текстів до культурних реалій цільової аудиторії. Зміни в освітніх системах, зокрема перехід до онлайн-формату навчання, також впливають на підготовку майбутніх перекладачів. Новітні освітні методи та розвиток перекладацьких технологій вимагають від професіоналів здатності адаптуватися до нових умов і викликів, що постають перед глобалізованим світом. Загалом, мовний та перекладацький аналіз текстів є важливим інструментом для ефективної комунікації в умовах глобалізації, що вимагає від перекладачів не лише високих лінгвістичних навичок, але й здатності розуміти й ураховувати культурні, соціальні та технологічні зміни, які відбуваються у світі.

Література

Карпушина, М., & Комарницька, О. (2021). Публіцистичний текст: мовний і перекладацький аспекти. *Публіцистичний текст: мовний і перекладацький аспекти*, 17(1). Доступно за адресою http://zfs-journal.uzhnu.uz.ua/archive/17/part_1/29.pdf

Маслова, Л., & Свердлова, Т. (2019). Транслітерація та практична транскрипція: основні проблеми та аспекти (на матеріалі української, японської, англійської та російської мов). *Л'ОГОΣ*. Доступно за адресою <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/2663-4139/article/view/308>

Підгрушна, О. (2022). Мовні та позамовні аспекти локалізації мультсеріалів українською мовою (на прикладі англomовного мультсеріалу *My Little Pony: Friendship is Magic*). *Закарпатські філологічні студії*, 25(2). Доступно за адресою http://zfs-journal.uzhnu.uz.ua/archive/25/part_2/20.pdf

Страшко, І. В. (2016). Ціннісно-виховний аспект блогінгу в сучасній мовній освіті. *Гілея: науковий вісник*, (104), 146-150. Доступно за адресою http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=gileya_2016_104_42

Çalik, E., & Altay, I. (2021). Analysis of English lesson broadcasts during emergency remote teaching from pedagogical, instructional and technical aspects. *International Journal of Education, Technology and Science*, 1(2). Доступно за адресою <https://ijets.org/index.php/IJETS/article/view/7>

Gu, C., & Almann, A. (2024). Transl[iter]ating Dubai's linguistic landscape: A bilingual translation perspective between English and Arabic against a backdrop of globalisation. *Applied Linguistics Review*, 15(5), 2195-2225. <https://doi.org/10.1515/applirev-2022-0091>

Jalilbayli, O. B. (2022). Forecasting the prospects for innovative changes in the development of future linguistic education for the XXI century: The choice of optimal strategies. *Futurity Education*, 2(4), 42-50. <https://doi.org/10.57125/FED.2022.25.12.0.4>

Khoshsaligheh, M., Eriss, A., Mehdizadkhani, M., & Pakar, E. (2022). Translation of multilingual films in Iran in Persian dubbing. *International Journal of Multilingualism*, 21(3), 1218-1238. <https://doi.org/10.1080/14790718.2022.2155171>

Nedashkivska, T., & Kushmar, L. (2017). Associative Way from Perception to Understanding: Associative Field vs Lexical Semantic Field. *Journal of Modern Education Review*, 7(1), 44-50. Доступно за адресою <http://eprints.zu.edu.ua/29323/1/недашківська%2C%20кушмар%202017%20p..pdf>

Nedashkivska, T., Gudmanian, A., Yarynovska, K., Nyzhnyk, S. (2023). Peculiarities of translation of scientific literature vocabulary from polish into Ukrainian. *Brazilian Journal of Education, Technology and Society*, 16(2), 40-49. <https://www.brajets.com/index.php/brajets/article/download/1277/631/6529>

Valdeón, R. A. (2020). Journalistic translation research goes global: Theoretical and methodological considerations five years on. *Perspectives*, 28(3), 325-338. <https://doi.org/10.1080/0907676X.2020.1723273>

Valdeón, R. A. (2020). On the interface between journalism and translation studies: A historical overview and suggestions for collaborative research. *Journalism Studies*, 21(12), 1644-1661. <https://doi.org/10.1080/1461670X.2020.1788413>

Zhang, Z., Tan, S., Wignell, P., & O'Halloran, K. (2020). Addressing international students on Australian and Chinese university webpages: A comparative study. *Discourse, Context & Media*, 36. <https://doi.org/10.1016/j.dcm.2020.100403>